

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA

KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

SPO.01.5. Aktywizowanie osoby niepełnosprawnej do samodzielności życiowej

W ramach kwalifikacji

SPO.01. Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej

wyodrębnionej w zawodzie

Asystent osoby niepełnosprawnej 341201

Branża: Pomocy społecznej (SPO)

Autorzy:

Mgr Anna Chmiel

Mgr Żaneta Jankowska-Pasternak

Mgr Sylwia Laskowska

Mgr Magdalena Gałąj (JOZ)

Mgr Izabela Łuchniak (ewaluacja)

Recenzenci

Recenzent 1-nauczyciel konsultant w zakresie kształcenia zawodowego Mgr Elżbieta Małek

Recenzent 2-przedstawiciel pracodawców właściwy dla danego zawodu Mgr Beata Wojciechowska

Ekspert: dr Narcyza Baczewska

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ): Stowarzyszenie Rodzin Działających na Rzecz Zdrowia Psychicznego „Dla Rodziny” w Łodzi.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH SPO.01.5. Aktywizowanie osoby niepełnosprawnej do samodzielności życiowej

1. Wprowadzenie	6
1.1. Charakterystyka kursu umiejętności zawodowych SPO.01.5. Aktywizowanie osoby z niepełnosprawnością do samodzielności życiowej z kwalifikacji SPO.01. Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie z niepełnosprawnością w zawodzie asystent osoby niepełnosprawnej (symbol cyfrowy zawodu 341201).....	6
1.2. Struktura programu	6
1.3 Charakterystyka programu	6
1.4 Cele kierunkowe programu kursu umiejętności zawodowych	8
1.5 Wymagania wstępne dla uczestników i słuchaczy	9
1.6 Odniesienie do rynku pracy	9
2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych	11
2.1. Pogrupowane efekty kształcenia – tabela 6. i 7. stanowią załącznik do programu.....	11
2.2. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne z uwzględnieniem efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji – tabela 8. stanowi załącznik do programu.	11
2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych	11
3. Cele kształcenia KUZ	11
4. Programy poszczególnych zajęć	12
4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością – 60 h	12
4.1.1. Cele ogólne przedmiotu:	12
4.1.2. Cele operacyjne przedmiotu	12
4.1.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	12
4.1.4. Procedury osiągania celów kształcenia	14
4.1.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika KUZ	15
4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej – 100 h	15
4.2.1. Cele ogólne przedmiotu:	15
4.2.2. Cele operacyjne przedmiotu	16
4.2.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	16
4.2.4. Procedury osiągania celów kształcenia	19
4.2.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	20
5. Ewaluacja programu KUZ	21

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	26
6.1. Wykaz literatury	26
6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	27
7. Sposób i forma zaliczenia kursu	28
8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć	28
Załączniki	33

1. Wprowadzenie

1.1. Charakterystyka kursu umiejętności zawodowych SPO.01.5. Aktywizowanie osoby z niepełnosprawnością do samodzielności życiowej z kwalifikacji SPO.01. Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie z niepełnosprawnością w zawodzie asystent osoby niepełnosprawnej (symbol cyfrowy zawodu 341201).

Kurs umiejętności zawodowych jest jedną z form kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych. Szczegółowe warunki organizacji kwalifikacyjnych kursów zawodowych i akredytacji ośrodków określa ustawa Prawo oświatowe¹ oraz rozporządzenie w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych².

Program nauczania realizowany na kursie umiejętności zawodowych w zakresie SPO.01.5. Aktywizowanie osoby z niepełnosprawnością do samodzielności życiowej z kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie szkolnictwa branżowego, zawiera ogólne cele i zadania kształcenia zawodowego, cele kształcenia, efekty kształcenia i kryteria weryfikacji tych efektów, warunki realizacji kształcenia w zawodzie, w którym została wyodrębniona dana kwalifikacja, minimalną liczbę godzin kształcenia w zawodzie w ramach danej kwalifikacji.

Program jest zgodny z zapisami podstawy programowej dla zawodu Asystent osoby niepełnosprawnej z 2019 r.³

1.2. Struktura programu

Program ma strukturę przedmiotową.

1.3 Charakterystyka programu

Niniejszy program opracowany jest dla organizacji kursu w formie dziennej z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość

W programie podzielono efekty kształcenia na kluczowe dla zawodu, ważne i pomocnicze. Każdemu efektowi przypisano liczbę godzin przeznaczoną na kształcenie (tabela 1). Kryteria weryfikacji podzielono na podstawowe i ponadpodstawowe. Każdy efekt kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji zostały przypisane do przedmiotu.

W każdym przedmiocie wskazano liczbę godzin przeznaczoną na kształcenie teoretyczne i zajęcia praktyczne.

Plan nauczania przedstawiono w tabeli 4.

Dla jednostki efektów kształcenia SPO.01.5. minimalna liczba godzin na kursie umiejętności zawodowych jest równa 160.

Programy poszczególnych przedmiotów składają się z następujących elementów:

¹ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe ((Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, 1078, 1287, 1680, 1681, 1818, 2197 i 2248);

² [Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych](#) (Dz. U. z 2019 r. poz. 652);

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U z 2019 r. poz. 991);

- cele ogólne przedmiotu, cele szczegółowe przedmiotu,
- działy programowe podzielone na tematy jednostek metodycznych wraz z przypisanymi im wymaganiami programowymi na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym,
- propozycje metod nauczania,
- obudowa dydaktyczna,
- warunki realizacji,
- proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika,
- opis ewaluacji kursu,
- wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych,
- wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych,
- sposób i forma zaliczenia kursu.

Poszczególne KUZ-y mogą być organizowane niezależnie od siebie, jednak ze względu na treści poszczególnych przedmiotów, zaleca się następującą kolejność realizacji:

1. SPO.01.2. Podstawy pomocy społecznej – KUZ SPO.01.2. stanowi podstawę dla pozostałych KUZ-ów. w zakresie przedmiotu: Prawne aspekty polityki społecznej państwa oraz w zakresie przedmiotu: Uwarunkowania bio-psycho-społeczne osoby z niepełnosprawnością, z wyłączeniem tematyki związanej z językiem migowym, który podsumowuje przedmiot w KUZ-ie SPO.1.3.
2. SPO.1.3. Planowanie, organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczo wspierających osobę niepełnosprawną - KUZ SPO.01.3 stanowi podstawę dla KUZ SPO.0.1.4. w zakresie przedmiotów: Metodyka i metodologia pracy z osobą z niepełnosprawnością, Podstawy anatomii i patologii człowieka, Metodyka działań opiekuńczych i pielęgnacyjnych na rzecz osoby z niepełnosprawnością, Współpraca na rzecz aktywizacji osoby z niepełnosprawnością z uwzględnieniem elementów terapii zajęciowej.
3. SPO.01.4. Wspieranie osoby niepełnosprawnej w czynnościach życia codziennego - KUZ SPO.1.4. stanowi kontynuację dla SPO.01.3 w zakresie przedmiotów: Metodyka i metodologia pracy z osobą z niepełnosprawnością, Podstawy anatomii i patologii człowieka, Metodyka działań opiekuńczych i pielęgnacyjnych na rzecz osoby z niepełnosprawnością, Współpraca na rzecz aktywizacji osoby z niepełnosprawnością z uwzględnieniem elementów terapii zajęciowej.
4. SPO.01.5. Aktywizowanie osoby niepełnosprawnej do samodzielności życiowej - KUZ SPO.01.5 stanowi kontynuację SPO.01.3 oraz SPO.01.4 w zakresie przedmiotów: Metodyka i metodologia pracy z osobą z niepełnosprawnością oraz Współpraca na rzecz aktywizacji osoby z niepełnosprawnością z uwzględnieniem elementów terapii zajęciowej. Domyka KUZ SPO.01.2 w zakresie przedmiotu: Prawne aspekty polityki społecznej państwa Jest to jedyny KUZ,

który może być realizowany zarówno w kolejności jak i przed SPO.1.3 czy SPO.1.4. Powinien natomiast być realizowany nie wcześniej niż po realizacji KUZ SPO.01.2.

Wskazane jest, aby w procesie dydaktycznym uczestniczyli nauczyciele i specjaliści reprezentujący różne dziedziny nauki tj. socjolog, pedagog społeczny, pedagog specjalny, psycholog, socjoterapeuta, prawnik, lekarz, pielęgniarka, specjalista ds. BHP, terapeuta zajęciowy.

Dobrze byłoby, aby tematy o charakterze czysto praktycznym, związane z pielęgnacją, higieną, profilaktyką odleżynową, profilaktyką zdrowotną, pierwszą pomocą, prowadzili specjaliści z zakresu opieki medycznej, rehabilitant, dietetyk, ratownik medyczny, lekarz, pielęgniarka.

Tematy, które mogą być realizowane z użyciem metod i technik kształcenia na odległość oznaczono w programie

ikoną

Nie dotyczy to zajęć praktycznych i laboratoryjnych.

W podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego zapisano, że „nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów”. W programie wskazano jednak, w ramach których przedmiotów nauczyciele powinni szczególną uwagę poświęcić na rozwijanie kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów. Dotyczy to przede wszystkim zajęć o charakterze warsztatowym, przygotowywania projektów czy studiów przypadku. Przyczynami takiego podejścia było:

- podkreślenie kompetencji szczególnie ważnych dla zawodu;
- wsparcie nauczycieli w planowaniu procesu kształcenia zawodowego w taki sposób, by pozwalał na rozwijanie kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów;
- rekomendacje z badań nad lukami kompetencyjnymi kandydatów na pracowników oraz oczekiwań pracodawców wskazujące od wielu lat, że najbardziej pracownikom brakuje kompetencji miękkich (wśród nich te, które zapisane są w efektach kształcenia „Kompetencje personalne i społeczne” oraz „Organizacja pracy małych zespołów”).

1.4 Cele kierunkowe programu kursu umiejętności zawodowych⁴

Celem kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, także na kursie umiejętności zawodowych, jest przygotowanie uczących się do wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy.

Zadania organizatora kursu umiejętności zawodowych są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: nowe techniki i technologie, idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu

---

⁴ Z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego

międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników. Organizator kursie umiejętności zawodowych powinien realizować kształcenie zawodowe w oparciu o współpracę z pracodawcami, a praktyczna nauka zawodu powinna odbywać się w jak największym wymiarze w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców, w centrach kształcenia zawodowego, pracowniach szkolnych i placówkach kształcenia ustawicznego.

W procesie kształcenia zawodowego ważne jest integrowanie i korelowanie kształcenia ogólnego i zawodowego, w tym doskonalenie kompetencji kluczowych nabytych w procesie kształcenia ogólnego, z uwzględnieniem niższych etapów edukacyjnych.

W procesie kształcenia zawodowego są podejmowane działania wspomagające rozwój każdego uczącego się, stosownie do jego potrzeb i możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych ścieżek edukacji i kariery, możliwości podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki.

1.5 Wymagania wstępne dla uczestników i słuchaczy

Słuchaczami kursu mogą zostać osoby dorosłe (które ukończyły 18 lat):

1. absolwenci wszystkich typów szkół – szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, szkół ponadpodstawowych, szkół policealnych – zainteresowani zdobywaniem kwalifikacji zawodowych;
2. studenci i absolwenci studiów wyższych, którzy chcą poszerzyć/zmienić posiadane kwalifikacje zawodowe;
3. osoby dorosłe, pracujące w danym zawodzie, chcące nabyć lub zaktualizować wiedzę i umiejętności zawodowe wymagane przez pracodawcę;
4. aktualni słuchacze liceów ogólnokształcących dla dorosłych, którzy znajdują czas na równoległe zdobywanie kwalifikacji zawodowych.

Kandydat na słuchacza KUZ musi przedstawić zaświadczenie lekarskie zawierające orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu.

Nie ma formalnych uwarunkowań do wykonywania zawodu asystent osoby niepełnosprawnej. Jednak analiza efektów kształcenia zapisanych w PPKZ, ofert pracy oraz doświadczenia pracowników domów pomocy społecznej oraz pracowników pomocy środowiskowej pokazują, że w toku nauczania należy zwrócić uwagę na poziom kompetencji społecznych, w tym kulturę osobistą, dojrzałość i odpowiedzialne podejście do wykonywanych zadań oraz predyspozycje psychiczne słuchacza i sprawność fizyczną.

Mimo, iż w programie nauczania nie występują efekty związane z poznaniem zasad pierwszej pomocy przedmedycznej, każdy uczestnik powinien przejść podstawowy kurs z tego zakresu.

1.6 Odniesienie do rynku pracy

Asystent osoby niepełnosprawnej to obecnie jeden z bardziej poszukiwanych zawodów. Jedną z najważniejszych tego przyczyn jest gwałtownie postępujące starzenie się społeczeństwa oraz wzrost liczby osób niepełnosprawnych, wymagających wsparcia i opieki innych. Czynności opiekuńcze – wspierające wymagają często całodobowej

dyspozycyjności, co nie jest możliwe do wykonania dla osób pracujących zawodowo, dlatego szukają pomocy osób wykonujących taki zawód jak np.: Asystent osoby niepełnosprawnej.

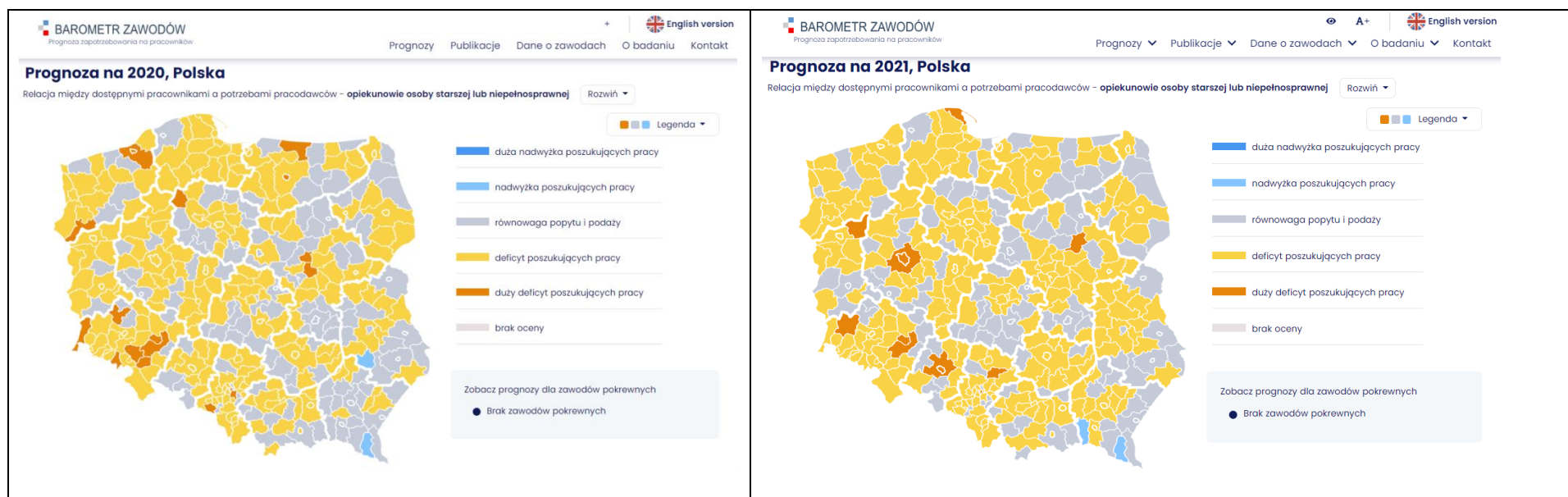
Asystentem osoby niepełnosprawnej mogą być zarówno kobiety, jak i mężczyźni.

Asystenci osoby niepełnosprawnej mają sporo możliwości pracy, zarówno w kraju, jak i za granicą. Mogą pracować w domach pomocy społecznej, ośrodkach spokojnej starości, ośrodkach rehabilitacyjnych, organizacjach i fundacjach pomocy osobom niepełnosprawnym, a także w jednostkach samorządowych. Coraz częściej pojawiają się ogłoszenia osób prywatnych, które potrzebują pomocy ze względu na swoją chorobę czy wiek.

Informacje o zapotrzebowaniu na asystentów osoby niepełnosprawnej można znaleźć m.in. na stronie internetowej Barometru zawodów. Zakwalifikowano tam zawód asystent osoby niepełnosprawnej do grupy zawodów *opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej*.

Jak widać na poniższych mapkach w większości powiatów jest bardzo duże lub duże zapotrzebowanie na przedstawicieli tej grupy zawodów. Tylko w nielicznych powiatach jest nadwyżka poszukujących pracy.

Rysunek 1

Z „Prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego” ze stycznia 2021 wynika, że zapotrzebowanie na asystentów osoby niepełnosprawnej jest umiarkowane we wszystkich województwach.

2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

2.1. Pogrupowane efekty kształcenia – tabela 6. i 7. stanowią załącznik do programu

2.2. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne z uwzględnieniem efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji – tabela 8. stanowi załącznik do programu.

2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych

Poniższa tabela dotyczy dziennej formy kształcenia.

Tabela 1 Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin zajęć	Uwagi o realizacji
Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością	60	Kształcenie praktyczne
Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej	100	Kształcenie praktyczne
Łączna liczba godzin zajęć	160	

3. Cele kształcenia KUZ

Absolwent kursu umiejętności zawodowych dla SPO.01.5.. powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- wsparcia osoby niepełnosprawnej w utrzymaniu lub podejmowaniu aktywności społecznej i zawodowej;
- dobieranie odpowiednich metod i technik, zapewniających kompleksową opiekę osobie niepełnosprawnej;
- świadczenie opieki i wsparcia w zakresie samodzielnego funkcjonowania osoby niepełnosprawnej;
- mobilizowanie i podtrzymywanie aktywizacji osoby niepełnosprawnej;
- stosowanie zasad etyki i empatii stosunku do osoby niepełnosprawnej.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością – 60 h

4.1.1. Cele ogólne przedmiotu:

1. nabycie umiejętności pomocy osobie niepełnosprawnej w różnych aspektach życia;
2. poznanie instytucji wsparcia społecznego działających na rzecz osoby niepełnosprawnej;
3. nabycie umiejętności korzystania z kapitału społecznego jaki stanowi najbliższe otoczenie , rodzina i środowisko lokalne w pomocy osobie niepełnosprawnej;
4. wsparcia osoby niepełnosprawnej w utrzymaniu lub podejmowaniu aktywności społecznej i zawodowej.

4.1.2. Cele operacyjne przedmiotu

Słuchacz potrafi:

1. wspomagać osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem;
2. korzystać z kapitału społecznego jaki stanowi najbliższe otoczenie, rodzina i środowisko lokalne w pomocy osobie niepełnosprawnych;
3. określić problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej;
4. wymienić organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Cele zajęć/przedmiotów/jednostek odnoszą się do wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych i społecznych.

4.1.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Efekt ważny- ew

Efekt konieczny- ek

Efekt pomocniczy- ep

Tabela 2 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
Dział I Współpraca z osobami ważnymi dla osoby niepełnosprawnej SUMA: 28	Temat 1: Wykorzystanie kapitału społecznego jaki stanowi rodzina i środowisko lokalne w pomocy osobie niepełnosprawnej	12	– SPO.01.5.1) współdziała z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej (ek)	– rozpoznaje najbliższe otoczenie osoby niepełnosprawnej – współpracuje z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej – rozpoznaje role poszczególnych osób z najbliższego otoczenia osoby niepełnosprawnej w zakresie możliwości współpracy
	Temat 2: Problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej	16	– SPO.01.5.2) charakteryzuje problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej (ew)	– określa problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej – rozpoznaje przyczyny problemów społecznych i osobistych osoby niepełnosprawnej
Dział II Współpraca ze środowiskiem na rzecz osoby niepełnosprawnej SUMA: 32	Temat 1: Możliwości i bariery osoby niepełnosprawnej w zakresie integracji ze społeczeństwem	12	– SPO.01.5.6) wspiera osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem (ew)	– wspomaga osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem – określa możliwości i bariery osoby niepełnosprawnej w zakresie integracji ze społeczeństwem
	Temat 2: Środowisko lokalne jako podstawowy element wsparcia osoby niepełnosprawnej	12	– SPO.01.5.7) aktywizuje środowisko społeczne do działań na rzecz osoby niepełnosprawnej (ew)	– charakteryzuje środowisko społeczne osoby niepełnosprawnej – określa zasoby środowiska lokalnego w zakresie pomocy osobie niepełnosprawnej – określa zasady współpracy ze środowiskiem lokalnym na rzecz osoby niepełnosprawnej

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godzin dla tematu	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	Temat 3: Grupy wsparcia, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego jako gałąź pomocy i wsparcia osobie niepełnosprawnej	8	– SPO.01.5.9) współpracuje z grupami wsparcia, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego działającymi na rzecz osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym (ew)	– wymienia organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego działające na rzecz osób niepełnosprawnych – wskazuje możliwe formy wsparcia ze strony organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego – określa zakres współpracy osoby niepełnosprawnej z grupami wsparcia, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego

4.1.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania,

Wykład z wykorzystaniem środków wizualnych takich jak: prezentacja multimedialna, ćwiczenia, metoda sytuacyjna, problemowa, dyskusje: dydaktyczna, burza mózgów, metoda przypadków.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem w/w zróżnicowanych form.

Warunki, środki, metody i formy kształcenia powinny być dostosowane do potrzeb i możliwości uczestników kursu.

Zajęcia powinny być realizowane jako zajęcia praktyczne (60 godzin) z podziałem na grupy.

Obudowa dydaktyczna,

Literatura;

1. Meder J., „Trening umiejętności społecznych w rehabilitacji zaburzeń psychicznych”, Wydawnictwo Śląsk, Katowice 1999
2. Kirenko J.: Wsparcie społeczne osób z niepełnosprawnością. WSUPiZ, Ryki 2002
3. Kwolek A. „Rehabilitacja medyczna. T1-2.” Wydawnictwo Medyczne Urban i Partner, Wrocław 2003
4. Laidler P., „Rehabilitacja po udarze mózgu”, PZWL Wydawnictwo Lekarskie Warszawa 2014
5. Jakimowicz-Klein B., „Opieka nad seniorem”, Świat Książki, Warszawa 2014

Strony internetowe:

<http://docplayer.pl/4407733-Biblioteka-popularna-rzecznika-osob-niepelnosprawnych-w-lodzi-opiekun-osob-niepelnosprawnych.html>

<http://eurodoradztwo.praca.gov.pl/publikacje/44.pdf>

<http://www.praca.ffm.pl/doc/pzon.pdf>

<https://abc.lzinr.lublin.pl/podstawowe-prawa-osob-niepelnosprawnych/uchwala-sejmu-rp-w-sprawie-przeciwdzialania-wykluczeniu-spoiecznemu-osob-niepelnosprawnych>

Podręczniki i akty prawne wymagają aktualizacji przez nauczyciela

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być realizowane częściowo w sali ogólnodostępnej wyposażonej w stanowisko komputerowe z dostępem do INTERNETU oraz ekran projekcyjny, projektor multimedialny, tablicę, literaturę zawodową częściowo w pracowni umożliwiającej swobodne ustawienie krzeseł.

Częściowo zajęcia powinny odbywać się w:

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w: stanowiska komputerowe dla uczniów podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu (jedno stanowisko dla jednego ucznia), stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, urządzenie wielofunkcyjne, pakiety programów biurowych i graficznych, projektor multimedialny, tablicę interaktywną.

(w przypadku tematu związanego z organizacjami pozarządowymi i zasobami środowiska lokalnego)

4.1.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika KUZ

Sprawdzanie opanowania przez słuchacza/uczestnika KUZ wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie materiału z przeprowadzonych wykładów oraz ćwiczeń. Proponowane metody:

Odpowiedź ustna, opracowanie prezentacji, aktywność w zajęciach ćwiczeniowych. W przypadku oceny prezentacji należy zwrócić uwagę na zaangażowanie w przygotowanie, podział obowiązków, zakres prac. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną, poprawność, formy przedstawienia.

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej – 100 h

4.2.1. Cele ogólne przedmiotu:

- nabycie umiejętności współpracy w zespole terapeutycznym;
- nabycie umiejętności korzystania z kapitału społecznego jaki stanowi najbliższe otoczenie, rodzina i środowisko lokalne w pomocy osobie niepełnosprawnej;
- dobieranie metod aktywizowania osoby niepełnosprawnej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności oraz zainteresowań;

- poznanie praw osoby niepełnosprawnej;
- poznanie zadań instytucji społecznych państwa w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych;
- wsparcia osoby niepełnosprawnej w utrzymaniu lub podejmowaniu aktywności społecznej i zawodowej;
- udzielania pomocy osobie niepełnosprawnej w korzystaniu z różnych form kompleksowej rehabilitacji;

4.2.2. Cele operacyjne przedmiotu

Słuchacz potrafi:

- rozpoznać potrzeby osoby niepełnosprawnej dotyczące pomocy w zakresie czynności dnia codziennego;
- korzystać z kapitału społecznego jaki stanowi najbliższe otoczenie, rodzina i środowisko lokalne w pomocy osobie niepełnosprawnej;
- organizować czas wolny osobie niepełnosprawnej;
- współpracować w zespole terapeutyczno-opiekuńczym;
- wspierać osoby niepełnosprawne w utrzymaniu lub podejmowaniu aktywności społecznej i zawodowej;
- udzielać pomocy osobie niepełnosprawnej w korzystaniu z różnych form kompleksowej rehabilitacji.

Cele zajęć/przedmiotów/jednostek odnoszą się do wiedzy, umiejętności i kompetencji personalnych i społecznych.

4.2.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
Dział I Organizacja czasu wolnego z elementami terapii zajęciowej SUMA: 50	Temat 1: Rola środowiska lokalnego w zakresie zaspakajania potrzeb związanych z organizacją czasu wolnego osoby	16	– SPO.01.5.4) wspiera osobę niepełnosprawną w organizacji czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego (ek) – SPO.01.5.5) motywuje osobę niepełnosprawną do aktywnego spędzania czasu wolnego i	– rozpoznaje środowisko lokalne osoby niepełnosprawnej – wymienia potrzeby osoby niepełnosprawnej w zakresie organizacji czasu wolnego – rozpoznaje potrzeby i zainteresowania osoby niepełnosprawnej w zakresie spędzania czasu wolnego – charakteryzuje formy spędzania czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
	niepełnosprawnej		rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości (ek)	wskazuje osobie niepełnosprawnej formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości
	Temat 2: Metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności oraz zainteresowań	30	- SPO.01.5.4) wspiera osobę niepełnosprawną w organizacji czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego (ek) - SPO.01.5.5) motywuje osobę niepełnosprawną do aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości (ek) - SPO.01.5.13) pomaga osobie niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych (ek)	- określa możliwości osoby niepełnosprawnej w zakresie organizowania czasu wolnego - określa możliwości i bariery osoby niepełnosprawnej w zakresie integracji ze społeczeństwem - wskazuje metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym - dobiera formę wsparcia osoby niepełnosprawnej do jej możliwości psychofizycznych - szacuje czas i budżet podejmowanego zadania - planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji - dobiera metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności oraz zainteresowań - wspomagać osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem
	Temat 3: Zespół terapeutyczno-opiekuńczy	4	SPO.01.5.8) współpracuje z zespołem terapeutyczno-opiekuńczym (ek)	- wymienia członków zespołu terapeutyczno-opiekuńczego - rozdziela zadania zespołu terapeutyczno-opiekuńczego - rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu - ustala kolejność wykonywania zadań - monitoruje proces wykonywania zadań - dokonyuje prostych modernizacji technicznych i organizacyjnych stanowiska pracy - wyznacza zadania członkom zespołu - wyjaśnia instrukcję wykonania zadania - wskazuje osoby do wykonania zadania - przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań - określa zaangażowanie w pracę członków zespołu - ocenia efekty pracy zespołu

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
				– udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań – dokonuje analizy technicznych i organizacyjnych warunków pracy
Dział II Wsparcie osoby niepełnosprawnej w korzystaniu z zasobów instytucji państwa SUMA: 38	Temat 1: Wsparcie osoby niepełnosprawnej w zakresie korzystania ze świadczeń pomocy społecznej	16	– SPO.01.5.10) pomaga osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji (ek) – SPO.01.5.13) pomaga osobie niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych (ek)	– wymienia rodzaje świadczeń pomocy społecznej – wskazuje osobie niepełnosprawnej możliwości korzystania ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji – udziela wsparcia osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji – dobiera formę wsparcia osoby niepełnosprawnej do jej możliwości psychofizycznych – planuje rodzaj wsparcia osoby niepełnosprawnej w wybranym przypadku
	Temat 2: Rola poradnictwa zawodowego w aktywizacji osoby niepełnosprawnej	8	– SPO.01.5.11) wspiera osobę niepełnosprawną w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia (ek)	– pomaga osobie niepełnosprawnej w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia – określa zadania instytucji społecznych państwa w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych
	Temat 3: Prawne aspekty pomocy osobie niepełnosprawnej	14	– SPO.01.5.12) stosuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów (ek) – SPO.01.5.13) pomaga osobie niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych (ek)	– identyfikuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów – świadczy usługi w oparciu o przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów – wymienia prawa osoby niepełnosprawnej – informuje osobę niepełnosprawną o przysługujących jej prawach – podaje przykłady wsparcia osoby niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych
Dział III: Sprzęt i pomoc techniczna SUMA: 12	Temat 1: Sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej	12	– SPO.01.5.3) wspiera osobę z niepełnosprawnością w korzystaniu ze sprzętu i pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności (ek)	– wymienia sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej – pomaga osobie niepełnosprawnej użytkować sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności – pomaga w doborze sprzętu i pomocy technicznych osobie

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej
				niepełnosprawnej

4.2.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Wykład z wykorzystaniem środków wizualnych takich jak np.: prezentacja multimedialna, ćwiczenia, metoda sytuacyjna, problemowa, dyskusje: dydaktyczna, okrągłego stołu, burza mózgów, metoda przypadków.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem w/w zróżnicowanych form.

Warunki, środki, metody i formy kształcenia powinny być dostosowane do potrzeb i możliwości uczestników kursu.

Zajęcia powinny być realizowane jako praktyczne z podziałem na grupy.

Obudowa dydaktyczna

Literatura;

1. Meder J., „Trening umiejętności społecznych w rehabilitacji zaburzeń psychicznych”, Wydawnictwo Śląsk, Katowice 1999
2. Kozaczuk L., Terapia zajęciowa w domach pomocy społecznej. Wydawnictwo Śląsk, Katowice 1999
3. Kadusan H., Schaeffer Ch., Techniki terapeutyczne, zabawa w psychoterapii, GWP Gdańsk 2002
4. Cieśla H. (tłum): Modelowanie z masy solnej i innych materiałów. BW Media, Warszawa, 2005
5. Brzezińska M., Grackowska M., „Zaradnik terapeutyczny. Jak pracować z seniorami w domu pomocy społecznej?”, Difin 2012
6. Baum E., „Terapia zajęciowa”, Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna Sp z o. o. , Warszawa 2009
7. Janus E., (red. naukowa), „Terapia zajęciowa osób z niepełnosprawnością intelektualną”, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2018
8. Janus E., Bac A., Kulis A., Smrokowska-Reichmann A., „Terapia zajęciowa w geriatrici”, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2017
9. Bac A., (red. naukowa), „Terapia zajęciowa”, PZWL Wydawnictwo Lekarskie Warszawa 2016
10. Bac A., „Terapia zajęciowa w dysfunkcjach narządu ruchu”, PZWL Wydawnictwo Lekarskie , Warszawa 2018

11. Rottermund J., (red. naukowa), „Terapia zajęciowa w rehabilitacji medycznej. Podrecznik dla studentów i terapeutów”, Alfa Medica Press 2020, Wydanie: III
12. Zembaty A., „Kinezyterapia tom 2 - ćwiczenia z kinezyterapii i metody kinezyterapeutyczne”, Kasper, Kraków 2003
13. Kirenko J.: Wsparcie społeczne osób z niepełnosprawnością. WSUPiZ, Ryki 2002
14. „Wdech i wydech. Pakiet do ćwiczeń oddechowych”, ab-art 2015
15. Kwolek A. „Rehabilitacja medyczna. T1-2.” Wydawnictwo Medyczne Urban i Partner, Wrocław 2003
16. Laidler P., „Rehabilitacja po udarze mózgu”, PZWL Wydawnictwo Lekarskie Warszawa 2014
17. Jakimowicz-Klein B., „Opieka nad seniorem”, Świat Książki, Warszawa 2014

Strony internetowe:

<http://docplayer.pl/4407733-Biblioteka-popularna-rzeczownika-osob-niepelnosprawnych-w-lodzi-opiekun-osob-niepelnosprawnych.html>

<http://eurodoradztwo.praca.gov.pl/publikacje/44.pdf>

<http://www.praca.ffm.pl/doc/pzon.pdf>

<https://abc.lzinr.lublin.pl/podstawowe-prawa-osob-niepelnosprawnych/uchwala-sejmu-rp-w-sprawie-przeciwdzialania-wykluczeniu-spoiecznemu-osob-niepelnosprawnych>

https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/6980/labor_2_zielinska.pdf?sequence=1&isAllowed=y

<https://abc.lzinr.lublin.pl/podstawowe-prawa-osob-niepelnosprawnych/uchwala-sejmu-rp-w-sprawie-przeciwdzialania-wykluczeniu-spoiecznemu-osob-niepelnosprawnych>

Podręczniki i akty prawne wymagają aktualizacji przez nauczyciela

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być realizowane częściowo w sali ogólnodydaktycznej wyposażonej w stanowisko komputerowe z dostępem do INTERNETU oraz ekran projekcyjny, projektor multimedialny, tablicę, literaturę zawodową częściowo w pracowni umożliwiającej swobodne ustawienie krzeseł.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w: stanowiska komputerowe dla uczniów podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu (jedno stanowisko dla jednego ucznia), stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, urządzenie wielofunkcyjne, pakiety programów biurowych i graficznych, projektor multimedialny, tablicę interaktywną.

Pracownia terapii zajęciowej wyposażona w niezbędny sprzęt, przybory i materiały do arteterapii, muzykoterapii, ludoterapii, biblioterapii.

Zajęcia warsztatowe powinny być realizowane w grupach max 12 osobowych.

4.2.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie opanowania przez słuchacza/uczestnika KUZ wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie materiału z przeprowadzonych wykładów oraz ćwiczeń. Proponowane metody:

odpowiedź ustna, opracowanie prezentacji, aktywność w zajęciach ćwiczeniowych. W przypadku oceny prezentacji należy zwrócić uwagę na zaangażowanie w przygotowanie, podział obowiązków, zakres prac. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną, poprawność, formy przedstawienia.

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

5. Ewaluacja programu KUZ

Tabela 4 Ewaluacja programu KUZ

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
SPO.01.5. Aktywizowanie osoby niepełnosprawnej do samodzielności życiowej SPO.01.5.1) współdziała z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej (ek)	1. rozpoznaje najbliższe otoczenie osoby niepełnosprawnej 2. współpracuje z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej	a) metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia): – zaliczenie ustne – dyskusja – sprawdzian praktyczny – analiza case study b) metody sumujące: – egzamin semestralny (sprawdzian praktyczny) – sprawdzian praktyczny – analiza case study) – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna)	a) wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności b) koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia
SPO.01.5.3) wspiera osobę z niepełnosprawnością w korzystaniu ze sprzętu i pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności (ek)	1. wymienia sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej 2. pomaga osobie niepełnosprawnej użytkować sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności	a) metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia): – zaliczenie ustne, pisemne – dyskusja – sprawdzian praktyczny – pokaz użytkowania sprzętu i pomocy technicznych b) metody sumujące: – egzamin semestralny (sprawdzian praktyczny pokaz użytkowania sprzętu i pomocy technicznych) – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna)	a) wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności b) koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
SPO.01.5.4) wspiera osobę niepełnosprawną w organizacji czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego (ek)	1. rozpoznaje środowisko lokalne osoby niepełnosprawnej 2. charakteryzuje formy spędzania czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego 3. wymienia potrzeby osoby niepełnosprawnej w zakresie organizacji czasu wolnego 4. określa możliwości osoby niepełnosprawnej w zakresie organizowania czasu wolnego 5. wskazuje metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym	a) metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia): – zaliczenie ustne – sprawdzian praktyczny – symulacja zadania zawodowego – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – dyskusja b) metody sumujące: – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny – symulacja zadania zawodowego) – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna)	a) wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności b) koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia
SPO.01.5.5) motywuje osobę niepełnosprawną do aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości (ek)	1. rozpoznaje potrzeby i zainteresowania osoby niepełnosprawnej w zakresie spędzania czasu wolnego 2. wskazuje osobie niepełnosprawnej formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości 3. dobiera metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności oraz zainteresowań	a) metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia): – zaliczenie ustne – dyskusja – sprawdzian praktyczny – symulacja zadania zawodowego b) metody sumujące: – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny – symulacja zadania zawodowego) – egzamin zawodowy część pisemna i praktyczna)	a) wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności b) koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia
SPO.01.5.8) współpracuje z zespołem	a) wymienia członków zespołu	a) metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w	a) wg ustalonego

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
terapeutyczno-opiekuńczym (ek)	terapeutyczno-opiekuńczego b) rozróżnia zadania zespołu terapeutyczno-opiekuńczego	trakcie kształcenia): – zaliczenie ustne – przygotowanie prezentacji/referatu – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień b) metody sumujące: – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień) – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna)	rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności b) koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia
SPO.01.5.10) pomaga osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji (ek)	1. wymienia rodzaje świadczeń pomocy społecznej 2. wskazuje osobie niepełnosprawnej możliwości korzystania ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji udziela wsparcia osobie niepełnosprawnej 3. w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji	a) metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia): – zaliczenie ustne – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – sprawdzian praktyczny - symulacja zadania zawodowego b) metody sumujące: – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny - symulacja zadania zawodowego) – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna)	a) wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności b) koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia
SPO.01.5.11) wspiera osobę niepełnosprawną w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia (ek)	1. określa zadania instytucji społecznych państwa w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych 2. pomaga osobie niepełnosprawnej w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa	a) metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia): – zaliczenie ustne – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – sprawdzian praktyczny - symulacja zadania zawodowego	a) wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności b) koniec semestru,

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
	zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia	b) metody sumujące: – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny - symulacja zadania zawodowego) – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna)	sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia
SPO.01.5.12) stosuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów (ek)	a) identyfikuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów b) wymienia prawa osoby niepełnosprawnej c) informuje osobę niepełnosprawną o przysługujących jej prawach d) świadczy usługi w oparciu o przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów	a) metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia): – zaliczenie ustne – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – sprawdzian praktyczny - symulacja zadania zawodowego b) metody sumujące: – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny - symulacja zadania zawodowego) – egzamin zawodowy część pisemna i praktyczna)	a) wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności b) koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia
SPO.01.5.13) pomaga osobie niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych (ek)	1. dobiera formę wsparcia osoby niepełnosprawnej do jej możliwości psychofizycznych 2. podaje przykłady wsparcia osoby niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych	a) metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia): – zaliczenie ustne – analiza case study – symulacja zadania zawodowego – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – sprawdzian praktyczny b) metody sumujące: – egzamin semestralny (test pisemny jednego	a) wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności b) koniec semestru, sesja egzaminacyjna

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
		wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny - symulacja zadania zawodowego) – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna)	zimowa/sesja letnia
SPO.01.7. Kompetencje personalne i społeczne SPO.01.7.1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej (ek)	1. wymienia uniwersalne zasady etyki i kultury w kontaktach międzyludzkich 2. charakteryzuje zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach 3. omawia zasady współpracy z osobą niepełnosprawną z zachowaniem kultury i etyki zawodowej 4. przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 5. przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych	a) metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia): – zaliczenie ustne – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – dyskusja – sprawdzian praktyczny – symulacja zadania zawodowego b) metody sumujące: – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień, sprawdzian praktyczny - symulacja zadania zawodowego) – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna)	a) wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności b) koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia
SPO.01.7.2) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ek)	1. wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania 2. określa zasady komunikacji interpersonalnej 3. charakteryzuje aktywne metody słuchania 4. wymienia kompetencje asystenta osoby niepełnosprawnej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług	a) metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia): – zaliczenie ustne – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień – dyskusja – przygotowanie prezentacji/referatu b) metody sumujące: – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień)	a) wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności b) koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
		– egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna)	
SPO.01.7.4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania (ek)	1. rozpoznaje przypadki naruszania procedur postępowania 2. analizuje zasady i procedury wykonania zadania 3. wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania (materialnej, cywilnej, karnej)	a) metody bieżące (sprawdzanie wiedzy/umiejętności w trakcie kształcenia): – zaliczenie ustne – dyskusja – analiza case study – test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień b) metody sumujące: – egzamin semestralny (test pisemny jednego wyboru/wielokrotnego wyboru, test uzupełnień) – egzamin zawodowy (część pisemna i praktyczna)	a) wg ustalonego rozkładu materiału oraz terminów sprawdzania wiedzy/umiejętności b) koniec semestru, sesja egzaminacyjna zimowa/sesja letnia

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

Literatura;

1. Bac A., (red. naukowa), „Terapia zajęciowa”, PZWL Wydawnictwo Lekarskie Warszawa 2016
2. Bac A., „Terapia zajęciowa w dysfunkcjach narządu ruchu”, PZWL Wydawnictwo Lekarskie , Warszawa 2018
3. Baum E., „Terapia zajęciowa”, Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna Sp z o. o. , Warszawa 2009
4. Brzezińska M., Grackowska M., „Zaradnik terapeutyczny. Jak pracować z seniorami w domu pomocy społecznej?”, Difin 2012
5. Cieśla H. (tłum): Modelowanie z masy solnej i innych materiałów. BW Media, Warszawa, 2005
6. Jakimowicz-Klein B., „Opieka nad seniorem”, Świat Książki, Warszawa 2014
7. Janus E., (red. naukowa), „Terapia zajęciowa osób z niepełnosprawnością intelektualną”, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2018
8. Janus E., Bac A., Kulis A., Smrkowska-Reichmann A., „Terapia zajęciowa w geriatrici”, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2017

9. Kadusan H., Schaeffer Ch., Techniki terapeutyczne, zabawa w psychoterapii, GWP Gdańsk 2002
10. Kirenko J.: Wsparcie społeczne osób z niepełnosprawnością. WSUPiZ, Ryki 2002
11. Kozaczuk L., Terapia zajęciowa w domach pomocy społecznej. Wydawnictwo Śląsk, Katowice 1999
12. Kwolek A. „Rehabilitacja medyczna. T1-2.” Wydawnictwo Medyczne Urban i Partner, Wrocław 2003
13. Laidler P., „Rehabilitacja po udarze mózgu”, PZWL Wydawnictwo Lekarskie Warszawa 2014
14. Meder J., „Trening umiejętności społecznych w rehabilitacji zaburzeń psychicznych”, Wydawnictwo Śląsk, Katowice 1999
15. Rottermund J., (red. naukowa), „Terapia zajęciowa w rehabilitacji medycznej. Podręcznik dla studentów i terapeutów”, Alfa Medica Press 2020, Wydanie: III
16. „Wdech i wydech. Pakiet do ćwiczeń oddechowych”, ab-art 2015
17. Zembaty A., „Kinezyterapia tom 2 - ćwiczenia z kinezyterapii i metody kinezyterapeutyczne”, Kasper, Kraków 2003

Strony internetowe:

<http://docplayer.pl/4407733-Biblioteka-popularna-rzecznika-osob-niepelnosprawnych-w-lodzi-opiekun-osob-niepelnosprawnych.html>

<http://eurodoradztwo.praca.gov.pl/publikacje/44.pdf>

<http://www.praca.ffm.pl/doc/pzon.pdf>

<https://abc.lzinr.lublin.pl/podstawowe-prawa-osob-niepelnosprawnych/uchwala-sejmu-rp-w-sprawie-przeciwdzialania-wykluczeniu-spolicznemu-osob-niepelnosprawnych>

<https://abc.lzinr.lublin.pl/podstawowe-prawa-osob-niepelnosprawnych/uchwala-sejmu-rp-w-sprawie-przeciwdzialania-wykluczeniu-spolicznemu-osob-niepelnosprawnych>

https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/6980/labor_2_zielinska.pdf?sequence=1&isAllowed=y

<https://studylibpl.com/doc/974498/rozpoznawanie-objawow-niepelnosprawnosci-podopiecznego>

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Sala ogólnodydaktyczna wyposażonej w stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu oraz ekran projekcyjny, projektor multimedialny, tablicę, literaturę zawodową częściowo w pracowni umożliwiającej swobodne ustawienie krzeseł. Sala wyposażona w materace, możliwość swobodnego organizowania przestrzeni, flipchart, materiały piśmiennicze.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w: □ stanowiska komputerowe dla uczniów podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu (jedno stanowisko dla jednego ucznia), stanowisko komputerowe dla nauczyciela podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu, urządzenie wielofunkcyjne, pakiety programów biurowych i graficznych, projektor multimedialny, tablicę interaktywną.

Pracownia terapii zajęciowej wyposażona w niezbędny sprzęt, przybory i materiały do arteterapii, muzykoterapii, ludoterapii, biblioterapii.

Zajęcia warsztatowe powinny być realizowane w grupach max 12 osobowych.

Proponujemy, aby w procesie dydaktycznym uczestniczyli wykładowcy i specjaliści reprezentujący różne dziedziny nauki tj. socjolog, pedagog społeczny, pedagog specjalny, psycholog, socjoterapeuta, prawnik, lekarz, pielęgniarka, specjalista ds. BHP, terapeuta zajęciowy.

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Sposób i forma zaliczenia kursu powinna się odwoływać do efektów kluczowych i wskaźników podstawowych.

Kurs powinien zakończyć się egzaminem, na który złoży się zarówno część praktyczna jak i teoretyczna.

Część dotycząca teorii powinna mieć formę testu, który powinien zawierać zarówno pytania zamknięte jak i część opisu przypadku.

Na część praktyczną powinny składać się zadania wskazujące na opanowanie umiejętności konkretnych procedur związanych z asystowaniem osobie niepełnosprawnej.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 5 Tabela weryfikacji programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (Tak-T/Nie-N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

Tabela 6 Tabela weryfikacji programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
SPO.01.5. Aktywizowanie osoby z niepełnosprawnością do samodzielności życiowej		
SPO.01.5.1) współdziała z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej (ek)	1. rozpoznaje najbliższe otoczenie osoby niepełnosprawnej 2. współpracuje z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej	Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością
SPO.01.5.2) charakteryzuje problemy społeczne i	1. określa problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej	Współpraca ze

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
SPO.01.5. Aktywizowanie osoby z niepełnosprawnością do samodzielności życiowej		
osobiste osoby niepełnosprawnej (ew)	2. rozpoznaje przyczyny problemów społecznych i osobistych osoby niepełnosprawnej	środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością
SPO.01.5.3) wspiera osobę z niepełnosprawnością w korzystaniu ze sprzętu i pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności (ek)	1. wymienia sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej 2. pomaga osobie niepełnosprawnej użytkować sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.5.4) wspiera osobę niepełnosprawną w organizacji czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego (ek)	1. rozpoznaje środowisko lokalne osoby niepełnosprawnej 2. charakteryzuje formy spędzania czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego 3. wymienia potrzeby osoby niepełnosprawnej w zakresie organizacji czasu wolnego 4. określa możliwości osoby niepełnosprawnej w zakresie organizowania czasu wolnego 5. wskazuje metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.5.5) motywuje osobę niepełnosprawną do aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości (ek)	1. rozpoznaje potrzeby i zainteresowania osoby niepełnosprawnej w zakresie spędzania czasu wolnego 2. wskazuje osobie niepełnosprawnej formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości 3. dobiera metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności oraz zainteresowań	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.5.6) wspiera osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem (ew)	1. określa możliwości i bariery osoby niepełnosprawnej w zakresie integracji ze społeczeństwem 2. wspomaga osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem	Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością
SPO.01.5.7) aktywizuje środowisko społeczne do działań na rzecz osoby niepełnosprawnej (ew)	1. charakteryzuje środowisko społeczne osoby niepełnosprawnej 2. określa zasoby środowiska lokalnego w zakresie pomocy osobie niepełnosprawnej 3. określa zasady współpracy ze środowiskiem lokalnym na rzecz osoby niepełnosprawnej	Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
SPO.01.5. Aktywizowanie osoby z niepełnosprawnością do samodzielności życiowej		
SPO.01.5.8) współpracuje z zespołem terapeutyczno-opiekuńczym (ek)	- wymienia członków zespołu terapeutyczno-opiekuńczego - rozdziela zadania zespołu terapeutyczno-opiekuńczego	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.5.9) współpracuje z grupami wsparcia, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego działającymi na rzecz osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym (ew)	- wymienia organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego działające na rzecz osób niepełnosprawnych - wskazuje możliwe formy wsparcia ze strony organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego - określa zakres współpracy osoby niepełnosprawnej z grupami wsparcia, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego	Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością
SPO.01.5.10) pomaga osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji (ek)	- wymienia rodzaje świadczeń pomocy społecznej - wskazuje osobie niepełnosprawnej możliwości korzystania ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji - udziela wsparcia osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.5.11) wspiera osobę niepełnosprawną w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia (ek)	- określa zadania instytucji społecznych państwa w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych - pomaga osobie niepełnosprawnej w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.5.12) stosuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów (ek)	- identyfikuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów - wymienia prawa osoby niepełnosprawnej - informuje osobę niepełnosprawną o przysługujących jej prawach - świadczy usługi w oparciu o przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.5.13) pomaga osobie niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych (ek)	- dobiera formę wsparcia osoby niepełnosprawnej do jej możliwości psychofizycznych - podaje przykłady wsparcia osoby niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
SPO.01.5. Aktywizowanie osoby z niepełnosprawnością do samodzielności życiowej		
SPO.01.7. Kompetencje personalne i społeczne		
SPO.01.7.1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej (ek)	- wymienia uniwersalne zasady etyki i kultury w kontaktach międzyludzkich - charakteryzuje zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach - omawia zasady współpracy z osobą niepełnosprawną z zachowaniem kultury i etyki zawodowej - przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy - przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych	
SPO.01.7.2) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ek)	- wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania - określa zasady komunikacji interpersonalnej - charakteryzuje aktywne metody słuchania - wymienia kompetencje asystenta osoby niepełnosprawnej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług	
SPO.01.7.3) planuje wykonanie zadania (ew)	- szacuje czas i budżet podejmowanego zadania - planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.7.4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania (ek)	- rozpoznaje przypadki naruszania procedur postępowania - analizuje zasady i procedury wykonania zadania - wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania (materialnej, cywilnej, karnej)	
SPO.01.7.5) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ew)	- wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka - identyfikuje źródła zmian w otoczeniu - wyjaśnia pojęcie kreatywności - rozpoznaje cechy osoby kreatywnej - identyfikuje czynniki wpływające na kreatywność	
SPO.01.7.6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem (ew)	- wyjaśnia pojęcia: stres, frustracja i sytuacja trudna - rozdziela rodzaje stresu i sytuacji trudnych	

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
SPO.01.5. Aktywizowanie osoby z niepełnosprawnością do samodzielności życiowej		
	3. rozpoznaje skutki stresu 4. wykorzystuje w pracy zawodowej techniki zmniejszające skutki stresu 5. rozróżnia techniki radzenia sobie ze stresem	
SPO.01.7.7) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)	1. wymienia możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych 2. podaje możliwości doskonalenia umiejętności zawodowych 3. rozróżnia formy i metody doskonalenia zawodowego 4. planuje własny rozwój zawodowy	
SPO.01.7.8) współpracuje w zespole (ew)	1. określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider 2. realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3. wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań 4. analizuje efekty pracy zespołu 5. identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu	
SPO.01.8. Organizacja pracy małych zespołów		
SPO.01.8.1) organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań (ew)	1. wyznacza zadania członkom zespołu 2. wyjaśnia instrukcję wykonania zadania	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.8.2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań (ew)	1. rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu 2. wskazuje osoby do wykonania zadania 3. przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.8.3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań (ew)	1. ustala kolejność wykonywania zadań 2. monitoruje proces wykonywania zadań	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.8.4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań (ep)	1. określa zaangażowanie w pracę członków zespołu 2. ocenia efekty pracy zespołu 3. udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
SPO.01.5. Aktywizowanie osoby z niepełnosprawnością do samodzielności życiowej		
SPO.01.8.5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne (ep)	1. dokonuje analizy technicznych i organizacyjnych warunków pracy 2. dokonuje prostych modernizacji technicznych i organizacyjnych stanowiska pracy	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej

Załączniki

Tabela 7 Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.5. Aktywizowanie osoby niepełnosprawnej do samodzielności życiowej, 160 h				
SPO.01.5.1) współdziała z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej (ek)	12	1. rozpoznaje najbliższe otoczenie osoby niepełnosprawnej 2. współpracuje z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej	x	
SPO.01.5.2) charakteryzuje problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej (ew)	16	1. określa problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej 2. rozpoznaje przyczyny problemów społecznych i osobistych osoby niepełnosprawnej	x	

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.5.3) wspiera osobę z niepełnosprawnością w korzystaniu ze sprzętu i pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności (ek)	12	- wymienia sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej - pomaga osobie niepełnosprawnej użytkować sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności		x
SPO.01.5.4) wspiera osobę niepełnosprawną w organizacji czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego (ek)	20	- rozpoznaje środowisko lokalne osoby niepełnosprawnej - charakteryzuje formy spędzania czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego - wymienia potrzeby osoby niepełnosprawnej w zakresie organizacji czasu wolnego - określa możliwości osoby niepełnosprawnej w zakresie organizowania czasu wolnego - wskazuje metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym		x
SPO.01.5.5) motywuje osobę niepełnosprawną do aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości (ek)	20	- rozpoznaje potrzeby i zainteresowania osoby niepełnosprawnej w zakresie spędzania czasu wolnego - wskazuje osobie niepełnosprawnej formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości - dobiera metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności oraz zainteresowań		x

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.5.6) wspiera osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem (ew)	12	1. określa możliwości i bariery osoby niepełnosprawnej w zakresie integracji ze społeczeństwem 2. wspomaga osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem	x	
SPO.01.5.7) aktywizuje środowisko społeczne do działań na rzecz osoby niepełnosprawnej (ew)	12	1. charakteryzuje środowisko społeczne osoby niepełnosprawnej 2. określa zasoby środowiska lokalnego w zakresie pomocy osobie niepełnosprawnej 3. określa zasady współpracy ze środowiskiem lokalnym na rzecz osoby niepełnosprawnej	x	
SPO.01.5.8) współpracuje z zespołem terapeutyczno-opiekuńczym (ek)	4	1. wymienia członków zespołu terapeutyczno-opiekuńczego 2. rozróżnia zadania zespołu terapeutyczno-opiekuńczego		x
SPO.01.5.9) współpracuje z grupami wsparcia, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego działającymi na rzecz osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym (ew)	8	1. wymienia organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego działające na rzecz osób niepełnosprawnych 2. wskazuje możliwe formy wsparcia ze strony organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego 3. określa zakres współpracy osoby niepełnosprawnej z grupami wsparcia, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego	x	
SPO.01.5.10) pomaga osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji (ek)	16	1. wymienia rodzaje świadczeń pomocy społecznej 2. wskazuje osobie niepełnosprawnej możliwości korzystania ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji 3. udziela wsparcia osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji		x

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.5.11) wspiera osobę niepełnosprawną w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia (ek)	8	- określa zadania instytucji społecznych państwa w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych - pomaga osobie niepełnosprawnej w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia		x
SPO.01.5.12) stosuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów (ek)	8	- identyfikuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów - wymienia prawa osoby niepełnosprawnej - informuje osobę niepełnosprawną o przysługujących jej prawach - świadczy usługi w oparciu o przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów		x
SPO.01.5.13) pomaga osobie niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych (ek)	12	- dobiera formę wsparcia osoby niepełnosprawnej do jej możliwości psychofizycznych - podaje przykłady wsparcia osoby niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych		x
SPO.01.7. Kompetencje personalne i społeczne				

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.7.1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej (ek)		- wymienia uniwersalne zasady etyki i kultury w kontaktach międzyludzkich - charakteryzuje zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach - omawia zasady współpracy z osobą niepełnosprawną z zachowaniem kultury i etyki zawodowej - przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy - przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych		
SPO.01.7.2) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ek)		- wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania - określa zasady komunikacji interpersonalnej - charakteryzuje aktywne metody słuchania - wymienia kompetencje asystenta osoby niepełnosprawnej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług		
SPO.01.7.3) planuje wykonanie zadania (ew)		- szacuje czas i budżet podejmowanego zadania - planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji		x
SPO.01.7.4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania (ek)		- rozpoznaje przypadki naruszania procedur postępowania - analizuje zasady i procedury wykonania zadania - wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania (materialnej, cywilnej, karnej)		

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.7.5) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ew)		1. wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka 2. identyfikuje źródła zmian w otoczeniu 3. wyjaśnia pojęcie kreatywności 4. rozpoznaje cechy osoby kreatywnej 5. identyfikuje czynniki wpływające na kreatywność		
SPO.01.7.6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem (ew)		1. wyjaśnia pojęcia: stres, frustracja i sytuacja trudna 2. rozróżnia rodzaje stresu i sytuacji trudnych 3. rozpoznaje skutki stresu 4. wykorzystuje w pracy zawodowej techniki zmniejszające skutki stresu 5. rozróżnia techniki radzenia sobie ze stresem		
SPO.01.7.7) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)		1. wymienia możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych 2. podaje możliwości doskonalenia umiejętności zawodowych 3. rozróżnia formy i metody doskonalenia zawodowego 4. planuje własny rozwój zawodowy		
SPO.01.7.8) współpracuje w zespole (ew)		1. określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider 2. realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3. wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań 4. analizuje efekty pracy zespołu 5. identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu		
SPO.01.8. Organizacja pracy małych zespołów				

Efekt kształcenia	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej
SPO.01.8.1) organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań (ew)		1. wyznacza zadania członkom zespołu 2. wyjaśnia instrukcję wykonania zadania		X
SPO.01.8.2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań (ew)		1. rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu 2. wskazuje osoby do wykonania zadania 3. przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań		X
SPO.01.8.3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań (ew)		1. ustala kolejność wykonywania zadań 2. monitoruje proces wykonywania zadań		X
SPO.01.8.4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań (ep)		1. określa zaangażowanie w pracę członków zespołu 2. ocenia efekty pracy zespołu 3. udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań		X
SPO.01.8.5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne (ep)		1. dokonuje analizy technicznych i organizacyjnych warunków pracy 2. dokonuje prostych modernizacji technicznych i organizacyjnych stanowiska pracy		X

Tabela 8 Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji
SPO.01.5.1) współdziała z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej (ek)	12	1. rozpoznaje najbliższe otoczenie osoby niepełnosprawnej 2. współpracuje z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej	Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością	1-2 miesiąc nauki

Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji
SPO.01.5.2) charakteryzuje problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej (ew)	16	- określa problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej - rozpoznaje przyczyny problemów społecznych i osobistych osoby niepełnosprawnej	Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością	1-2 miesiąc nauki
SPO.01.5.3) wspiera osobę z niepełnosprawnością w korzystaniu ze sprzętu i pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności (ek)	12	- wymienia sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej - pomaga osobie niepełnosprawnej użytkować sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej	1-2 miesiąc nauki
SPO.01.5.4) wspiera osobę niepełnosprawną w organizacji czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego (ek)	20	- rozpoznaje środowisko lokalne osoby niepełnosprawnej - charakteryzuje formy spędzania czasu wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego - wymienia potrzeby osoby niepełnosprawnej w zakresie organizacji czasu wolnego - określa możliwości osoby niepełnosprawnej w zakresie organizowania czasu wolnego - wskazuje metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej	1-2 miesiąc nauki
SPO.01.5.5) motywuje osobę niepełnosprawną do aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości (ek)	20	- rozpoznaje potrzeby i zainteresowania osoby niepełnosprawnej w zakresie spędzania czasu wolnego - wskazuje osobie niepełnosprawnej formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości - dobiera metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności oraz zainteresowań	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej	1-2 miesiąc nauki
SPO.01.5.6) wspiera osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem (ew)	12	- określa możliwości i bariery osoby niepełnosprawnej w zakresie integracji ze społeczeństwem - wspomaga osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem	Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością	1-2 miesiąc nauki

Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji
SPO.01.5.7) aktywizuje środowisko społeczne do działań na rzecz osoby niepełnosprawnej (ew)	12	1. charakteryzuje środowisko społeczne osoby niepełnosprawnej 2. określa zasoby środowiska lokalnego w zakresie pomocy osobie niepełnosprawnej 3. określa zasady współpracy ze środowiskiem lokalnym na rzecz osoby niepełnosprawnej	Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością	1-2 miesiąc nauki
SPO.01.5.8) współpracuje z zespołem terapeutyczno-opiekuńczym (ek)	4	1. wymienia członków zespołu terapeutyczno-opiekuńczego 2. rozróżnia zadania zespołu terapeutyczno-opiekuńczego	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej	1-2 miesiąc nauki
SPO.01.5.9) współpracuje z grupami wsparcia, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego działającymi na rzecz osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym (ew)	8	1. wymienia organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego działające na rzecz osób niepełnosprawnych 2. wskazuje możliwe formy wsparcia ze strony organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego 3. określa zakres współpracy osoby niepełnosprawnej z grupami wsparcia, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego	Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością	1-2 miesiąc nauki
SPO.01.5.10) pomaga osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji (ek)	16	1. wymienia rodzaje świadczeń pomocy społecznej 2. wskazuje osobie niepełnosprawnej możliwości korzystania ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji 3. udziela wsparcia osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej	1-2 miesiąc nauki
SPO.01.5.11) wspiera osobę niepełnosprawną w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia (ek)	8	1. określa zadania instytucji społecznych państwa w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych 2. pomaga osobie niepełnosprawnej w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu zatrudnienia	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej	1-2 miesiąc nauki
SPO.01.5.12) stosuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów	8	1. identyfikuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów 2. wymienia prawa osoby niepełnosprawnej	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii	1-2 miesiąc nauki

Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji
(ek)		3. informuje osobę niepełnosprawną o przysługujących jej prawach 4. świadczy usługi w oparciu o przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów	zajęciowej	
SPO.01.5.13) pomaga osobie niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych (ek)	12	1. dobiera formę wsparcia osoby niepełnosprawnej do jej możliwości psychofizycznych 2. podaje przykłady wsparcia osoby niepełnosprawnej w załatwieniu spraw urzędowych	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej	1-2 miesiąc nauki
SPO.01.7.1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej (ek)		1. wymienia uniwersalne zasady etyki i kultury w kontaktach międzyludzkich 2. charakteryzuje zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach 3. omawia zasady współpracy z osobą niepełnosprawną z zachowaniem kultury i etyki zawodowej 4. przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy 5. przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych		
SPO.01.7.2) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ek)		1. wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania 2. określa zasady komunikacji interpersonalnej 3. charakteryzuje aktywne metody słuchania 4. wymienia kompetencje asystenta osoby niepełnosprawnej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług		
SPO.01.7.3) planuje wykonanie zadania (ew)		1. szacuje czas i budżet podejmowanego zadania 2. planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej	

Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji
SPO.01.7.4) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania (ek)		1. rozpoznaje przypadki naruszania procedur postępowania 2. analizuje zasady i procedury wykonania zadania 3. wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania (materialnej, cywilnej, karnej)		
SPO.01.7.5) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ew)		1. wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka 2. identyfikuje źródła zmian w otoczeniu 3. wyjaśnia pojęcie kreatywności 4. rozpoznaje cechy osoby kreatywnej 5. identyfikuje czynniki wpływające na kreatywność		
SPO.01.7.6) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem (ew)		1. wyjaśnia pojęcia: stres, frustracja i sytuacja trudna 2. rozróżnia rodzaje stresu i sytuacji trudnych 3. rozpoznaje skutki stresu 4. wykorzystuje w pracy zawodowej techniki zmniejszające skutki stresu 5. rozróżnia techniki radzenia sobie ze stresem		
SPO.01.7.7) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)		1. wymienia możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych 2. podaje możliwości doskonalenia umiejętności zawodowych 3. rozróżnia formy i metody doskonalenia zawodowego 4. planuje własny rozwój zawodowy		
SPO.01.7.8) współpracuje w zespole (ew)		1. określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider 2. realizuje zadania w wyznaczonym czasie 3. wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań 4. analizuje efekty pracy zespołu 5. identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu		
SPO.01.8.1) organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań (ew)		1. wyznacza zadania członkom zespołu 2. wyjaśnia instrukcję wykonania zadania	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej	

Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin dla efektu	Kryterium weryfikacji	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji
SPO.01.8.2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań (ew)		1. rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu 2. wskazuje osoby do wykonania zadania 3. przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej	
SPO.01.8.3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań (ew)		1. ustala kolejność wykonywania zadań 2. monitoruje proces wykonywania zadań	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej	
SPO.01.8.4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań (ep)		1. określa zaangażowanie w pracę członków zespołu 2. ocenia efekty pracy zespołu 3. udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania przydzielonych zadań	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej	
SPO.01.8.5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne (ep)		1. dokonuje analizy technicznych i organizacyjnych warunków pracy 2. dokonuje prostych modernizacji technicznych i organizacyjnych stanowiska pracy	Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej	

Tabela 9 Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Współpraca ze środowiskiem na rzecz usamodzielnienia osoby z niepełnosprawnością		60	SPO.01.5.1) współdziała z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej (ek)	1. rozpoznaje najbliższe otoczenie osoby niepełnosprawnej 2. współpracuje z osobami z najbliższego środowiska ważnymi dla osoby niepełnosprawnej

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			SPO.01.5.2) charakteryzuje problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej (ew)	1. określa problemy społeczne i osobiste osoby niepełnosprawnej 2. rozpoznaje przyczyny problemów społecznych i osobistych osoby niepełnosprawnej
			SPO.01.5.6) wspiera osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem (ew)	1. określa możliwości i bariery osoby niepełnosprawnej w zakresie integracji ze społeczeństwem 2. wspomaga osobę niepełnosprawną w integracji ze społeczeństwem
			SPO.01.5.7) aktywizuje środowisko społeczne do działań na rzecz osoby niepełnosprawnej (ew)	1. charakteryzuje środowisko społeczne osoby niepełnosprawnej 2. określa zasoby środowiska lokalnego w zakresie pomocy osobie niepełnosprawnej 3. określa zasady współpracy ze środowiskiem lokalnym na rzecz osoby niepełnosprawnej
			SPO.01.5.9) współpracuje z grupami wsparcia, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego działającymi na rzecz osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym (ew)	1. wymienia organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego działające na rzecz osób niepełnosprawnych 2. wskazuje możliwe formy wsparcia ze strony organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego 3. określa zakres współpracy osoby niepełnosprawnej z grupami wsparcia, organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego
Aktywizacja osoby z niepełnosprawnością z elementami terapii zajęciowej		100	SPO.01.5.3) wspiera osobę z niepełnosprawnością w korzystaniu ze sprzętu i pomocy technicznych ułatwiających samodzielne wykonywanie codziennych czynności (ek)	1. wymienia sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej 2. pomaga osobie niepełnosprawnej użytkować sprzęt i pomoce techniczne ułatwiające samodzielne wykonywanie codziennych czynności
			SPO.01.5.4) wspiera osobę niepełnosprawną w organizacji czasu	1. rozpoznaje środowisko lokalne osoby niepełnosprawnej 2. charakteryzuje formy spędzania czasu wolnego z wykorzystaniem

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			wolnego z wykorzystaniem zasobów środowiska lokalnego (ek)	zasobów środowiska lokalnego 3. wymienia potrzeby osoby niepełnosprawnej w zakresie organizacji czasu wolnego 4. określa możliwości osoby niepełnosprawnej w zakresie organizowania czasu wolnego 5. wskazuje metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w środowisku lokalnym
			SPO.01.5.5) motywuje osobę niepełnosprawną do aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości (ek)	1. rozpoznaje potrzeby i zainteresowania osoby niepełnosprawnej w zakresie spędzania czasu wolnego 2. wskazuje osobie niepełnosprawnej formy aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań z uwzględnieniem jej potrzeb i możliwości 3. dobiera metody aktywizowania osoby niepełnosprawnej w zależności od jej wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności oraz zainteresowań
			SPO.01.5.8) współpracuje z zespołem terapeutyczno-opiekuńczym (ek)	1. wymienia członków zespołu terapeutyczno-opiekuńczego 2. rozróżnia zadania zespołu terapeutyczno-opiekuńczego
			SPO.01.5.10) pomaga osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji (ek)	1. wymienia rodzaje świadczeń pomocy społecznej 2. wskazuje osobie niepełnosprawnej możliwości korzystania ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji 3. udziela wsparcia osobie niepełnosprawnej w korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej i innych instytucji
			SPO.01.5.11) wspiera osobę niepełnosprawną w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w	1. określa zadania instytucji społecznych państwa w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych 2. pomaga osobie niepełnosprawnej w zakresie korzystania z ofert edukacyjnych, poradnictwa zawodowego i w podejmowaniu

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			podejmowaniu zatrudnienia (ek)	zatrudnienia
			SPO.01.5.12) stosuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów (ek)	1. identyfikuje przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów 2. wymienia prawa osoby niepełnosprawnej 3. informuje osobę niepełnosprawną o przysługujących jej prawach 4. świadczy usługi w oparciu o przepisy prawa dotyczące uprawnień osoby niepełnosprawnej i ochrony jej interesów
			SPO.01.5.13) pomaga osobie niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych (ek)	1. dobiera formę wsparcia osoby niepełnosprawnej do jej możliwości psychofizycznych 2. podaje przykłady wsparcia osoby niepełnosprawnej w załatwianiu spraw urzędowych